

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Filozofia religii (Wykład), PG_00176479						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	3	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Filozofii -> Zakład Metafizyki, Filozofii Religii i Filozofii Współczesne						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Marek Pepliński				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z problematyką filozofii religii, jej metodami i głównymi stanowiskami dotyczącymi wybranych aspektów religii, w tym pojęć i twierdzeń mieszczących się w obszarze stanowiska teistycznego. Przygotowanie studenta do rozumienia zjawiska religii, jej wymiaru poznawczego, praktycznego i społecznego oraz zdobycie elementarnych umiejętności krytycznej refleksji nad religią w jej różnych wymiarach. Zaznajomienie z różnymi filozoficznymi ujęciami i wyjaśnieniami poszczególnych aspektów religii.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZL3_W09] Zna i rozumie fundamentalne metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_W05] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury.	Ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna lub 3) estetyka, filozofia kultury	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_W04] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi.	Zna zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi w obszarze filozofii religii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[FILOZL3_U12] Posługuje się językiem obcym nowożytnym na poziomie B2.	Formuluje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FILOZL3_U06] Wykorzystując znajomość podstaw logiki, potrafi analizować i tworzyć argumenty i strategie argumentacyjne, a także formułować krytykę, odwołując się do podstawowych przesłanek danego poglądu.	Analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia w obszarze filozofii religii.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FILOZL3_W02] Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim.	Zna zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim w obszarze filozofii religii.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja	
Treści przedmiotu	Wybrane zagadnienia z obszarów: Typy nauk religiológicznych. Problematyka filozofii religii. Naturalizm (w religiológii) i jego wartość / funkcje. "Natura" religii - religia i religie. Problem języka religijnego, jego znaczenia i funkcji. Klasyczny podział teorii znaczenia wypowiedzi o Bogu. Epistemologia religii Natura wiary religijnej. Wiara a wierzenia religijne. Wiara, teizm, ateizm. Różnorodność religijna i jej filozoficzne interpretacje. Doświadczenie religijne. Nauki a religia Poznawalność istnienia i przymiotów (atrybutów) Boga. Via negationis, causalitatis, eminentiae. Argumenty za i przeciwko istnieniu Boga. Natura argumentów za i przeciwko istnieniu Boga / posiadaniu przezeń odp. przymiotów. Klasyfikacja argumentów. Wybrane argumenty na istnienie Boga klasycznego teizmu. Cuda i działanie Boga w świecie. Teodycea i tzw. problem zła. Zło a ateizm. Pojęcia Boga, spór o Jego naturę, atrybuty i relację do świata. Religijne i filozoficzne pojęcia Boga. Prostota. Niezmiennność i wieczność Boga. Wiedza Boga. Wszchemoc Boga. Co może a czego nie może wszechmocna Istota? Dobroć Boga i Jego wolność. Wymiary moralne religii i (idei) Boga. Śmierć, zmartwychwstanie, reinkarnacja, życie "po śmierci". Eschatologia a filozofia religii.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Formalne warunki dotyczące obecności. Z powodów respektowania ECTS warunkiem UNIEMOŻLIWIĄCĄYM kwalifikację (przystąpienie do egzaminu / zaliczenie) jest nieobecność na zajęciach w wymiarze 7 i więcej dla 15 zajęć. Jest to niezależne od tego, czy nieobecności te mają przyczynę w chorobie, zdarzeniu losowym czy wolnym wyborze. W szczególnych wypadkach Prowadzący zostawia sobie prawo do wyznaczenia sposobu odpracowania nieobecności. Obecność na ćwiczeniach jest obowiązkowa i jest sprawdzana. Nieobecność na trzech i więcej ćwiczeniach skutkuje automatycznie obniżeniem rezultatu kwalifikacji o wartość 1/2 lub 1 (Dla 15, 4 nieobecności = -1/2; 5-6 = -1.)		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny lub pisemny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	I.
		<p>I.</p> <p>Davies, B., Wprowadzenie do filozofii religii, Warszawa 2006. Elders Leo J., Filozofia Boga, Warszawa 1992. Granat W., Teodycea. Istnienie Boga i jego natura, Lublin 1968. Mackie L., Cud teizmu. Argumenty za istnieniem Boga i przeciwko istnieniu Boga, Warszawa 1997. Meister Ch., Wprowadzenie do filozofii religii, Łódź 2018 Vardy P., Krótko o filozofii Boga, Kraków 2004. Wojtysiak J., Wprowadzenie do teologii naturalnej, Kraków 2013 Wszolek S., Wprowadzenie do filozofii religii, Kraków 2004. Zagzebski, L., Wprowadzenie historyczne do filozofii religii, Kraków 2012. Ziemiański S., Teologia naturalna. Filozoficzna problematyka Boga, Kraków 1995.</p> <p>II. Wybrane pozycje studiowane samodzielnie przez studenta.</p> <p>Anzelm z Canterbury, Proslogion, w: Monologion, Proslogion, różne wydania, 2-4 Barbour, Jak układają się stosunki między nauką i teologią., Zagadnienia Filozoficzne w nauce 1993 Bejze B., W kierunku Boga, Warszawa 1982. Bronk A., Podstawy nauk o religii, Lublin 2003. Collicutt McGrath J., A. McGrath, Bóg nie jest urojeniem. Złudzenie Dawkinsa, Kraków 2007. Davies B., Wprowadzenie do filozofii religii, Warszawa 2006. Rozdziały 1, 2, 4-6, 8-9. Dawkins R., Bóg urojony, Warszawa 2007. Dumery H., Bóg filozofów czy Bóg żywy?, <i>Znak</i> 44(1992), 8, 447, 26-37. Elders L., Filozofia Boga, Warszawa 1992. Gadacz Tadeusz, Marek Pepliński, Teodycea, Religia. Encyklopedia PWN 2002-2003. Galewicz W., O religijnym uzasadnianiu norm etycznych. Gilson, Trzy wykłady na temat istnienia Boga, w: B. Bejze, (red.), <i>Studia z filozofii Boga</i>, tom II, Warszawa 1973, 7-64. Granat W., Teodycea. Istnienie Boga i jego natura, Lublin 1968. [fragmenty dotyczące dowodów i wybranych atrybutów] Heschel A. J., Bóg szukający człowieka, Kraków 2007. Hick J, Argumenty za istnieniem Boga, Kraków 1994. Judycki S., Bóg i inne osoby. Próba z zakresu teologii filozoficznej, Poznań 2010. Judycki, S., <i>Książeczka o człowieku wierzącym</i>, Kraków 2014. Kłoczowski J. A., Między samotnością a wspólnotą, Tarnów 1994. Koszkało M., Pepliński M., Prostota, w: <i>Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny</i>, red. J. Salamon, Kraków 2016, 87-107. http://bit.ly/2FP1sTo Koszkało M., Pepliński M., Wszegmoc, w: <i>Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny</i>, red. J. Salamon, Kraków 2016, 37-59. http://bit.ly/2TetOJB Łukasiewicz D., Wszegwiedza, w: <i>Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny</i>, red. J. Salamon, Kraków 2016, 61-73. Mordarski R., Wieczność, w: <i>Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny</i>, red. J. Salamon, Kraków 2016, 141-153. Moskal P., Doświadczenie religijne, w: <i>Powszechna Encyklopedia Filozofii</i>, wersja internetowa http://ptta.pl/pef/pdf/d/doswiadczeniereligijne.pdf Pepliński M., Alvina Plantingi koncepcja racjonalności przekonania religijnych na tle głównych stanowisk w XX wiecznej analitycznej epistemologii religii, w: A. Chmielecki, (red.), <i>Rozum i przestrzenie racjonalności</i>, Gdańsk 2010, 99-127. Pepliński M., Dobroć, w: <i>Przewodnik po filozofii religii. Nurt analityczny</i>, red. J. Salamon, Kraków 2016, 121-40. http://bit.ly/2RhFRZN Pepliński M., Problematyka wszegmoc Boga rzeczy nowe i stare, <i>FiloSofija</i> 30(2015/3), 11-44. http://bit.ly/2UddAjW Pepliński, M., Analityczna epistemologia religii ostatnich pięciu dekad. <i>Filo-Sofija</i> 15 (2011/4), 919-938, Pike N., Boża wszegwiedza a dobrowolne działanie, <i>Roczniki Filozoficzne</i> 56 (2008) 2, 404-422. Plantinga A., Bóg, wolność i zło, Kraków 1995. Plantinga A., O rozwiązaniu Ockhama, <i>Roczniki Filozoficzne</i> 56 (2008) 2, 423-461. [O] Plantinga A., O uznawaniu przekonania, że Bóg istnieje jako podstawowego, tłum. M. Pepliński, <i>Filo-Sofija</i> 15 (2011/4), 981-999. Rutkowski T., Czy posiadamy dowody na istnienie Boga, w: <i>Studia z filozofii Boga</i>, tom II, Warszawa 1973, s. 354-66. Schaeffler R., <i>Filozofia Religii</i>, Częstochowa 1989. Strzyżyński Przemysław, <i>Koncepcja wiary teistycznej w filozofii religii</i></p>

		<p>Johna Hicka, Poznań 2009. Swinburne R., Argument z celowości, tłum. R. Mordarski, Analiza i Egzystencja, 18(2012), 59-76, http://usfiles.us.szc.pl/pliki/plik_1347740428.pdf Tarnowski K., Zarys filozofii wiary, Kraków: Instytut Myśli Józefa Tischnera, Znak 2006. Teologia filozoficzna. Bóg i inne osoby, Poznań Kraków 2013. Tomasz z Akwinu, Summa Theologiae, pars I, q.4-6. Traktat o Bogu, Kraków 2001, kwestia 2. pars. II-II, q.1 i 2. Trinkaus Zagzebski L., Wprowadzenie historyczne do filozofii religii, Kraków 2012. Vardy P., Krótko o filozofii Boga, Kraków 2004. Wojtysiak J., Spór o istnienie Boga, Poznań 2012 Wszolek S., Wprowadzenie do filozofii religii, Kraków 2004 Zdybicka Z., Człowiek i religia, Lublin 1993.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Natura i wartość poznawcza wiary:</p> <p>Faith and Philosophy, Volume 7, Issue 4 (1990) https://place.asburyseminary.edu/faithandphilosophy/vol7/iss4/</p> <p>International Journal for Philosophy of Religion Volume 81, Issue 1-2, April 2017 Special Issue: Approaches to Faith https://link.springer.com/journal/11153/81/1</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.